

ANEXA 2

Fișa descriptivă pentru ceramică

SECȚIUNE IDENTIFICARE

ID (automat, doar în baza de date)

șantier

an

context

alte informații (tuș, bilet, oricare alt înscris sau chiar informație verbală)

SECȚIUNE DESCRIPTIVĂ

a) funcțiune probabilă

/se estimează, dacă este posibil; valoare default a bazei de date = „necunoscută”/

b) parte morfologică

/se menționează care parte a întregului: gură; mijloc; bază/

c) procent diametru

/este o estimare a procentului păstrat din diametru (în zona cea mai bine reprezentată)/

d) estimare diametru (mm)

/este vorba despre diametrul menționat la (b); dacă există unul dintre diametrele extreme, este preferabil diametrului median/

e) grosime perete (mm)

/number! se optează la măsurătoare pentru o zonă cu grosime reprezentativă/

f) grosime relativă: mare, mijlocie, mică /codificare: A, B, C/

/se apreciază cu ochiul liber, intuitiv, corelând grosimea fragmentului cu mărimea probabilă a obiectului (inclusiv înălțimea, dacă este posibil)/

g) comentarii morfologice

/pentru fapte morfologice care nu se regăsesc în lista de mai sus, precum muchiile, morfologie unghiulară, prezența anselor, etc; comentariul poate fi mai larg, cca 150 semne/

h) decorație tip: /clasificare Alexandru/

SECȚIUNEA FABRICAȚIE

1) tip ardere

în baza clasificării:

codificare	expresie standard	semnificație
OO	omogenă oxidantă	
OR	omogenă reducătoare	
IN	incompletă	piesa este mai „roșie” pe fețele decât la centrul spărturii
RS	răsturnată	ca mai sus, dar fața externă este arsă mai oxidant decât cea internă
IS	insuficientă	aspecte ca mai sus, dar producând efecte în soliditatea vasului (crăpături de uscare sau ardere, exfolieri, etc)
CO	complexă	secvența de culoare demonstrează o secvență de ardere lungă și relativ complicată, cu alternarea alimentării cu

		oxigen și a relativei lipse a acestuia
SE	secundară	nu permite realizarea unei observații obiective (fragmentul analizat nu conține nici un sector neafectat de foc)

notă: pentru arderile secundare care nu afectează evaluarea culoarii, se vor face următoarele notații (după codificarea de mai sus, ca al treilea semn):

- 1 = urme foarte discrete /valoarea de informație este „nu e nou”
- 2 = ardere secundară funcțională (de ex. oale de bucătărie)
- 3 = ardere secundară de la un incendiu
- 4 = ardere secundară de sorginte necunoscută

codurile finale vor fi deci compuse din trei semne, de forma OO1, IN2, etc.

2) culoarea de bază:

/se referă la culoarea dominantă a vasului, după ardere, citită, în principiu, pe fața externă a recipientului, *sub* slip, dacă acesta există; este „de bază”, fiindcă ea reprezintă impactul coloristic major asupra privitorului; ATENȚIE: pentru recipiente deschise „culoarea de bază” se citește pe interior/ evaluarea se va face pe un segment cât mai puțin afectat de arderi secundare; completarea bazei de date se va face doar cu următorii termeni (fără codificare, se folosesc ca atare):

culoarea	comentarii
roșu	roșu intens, relativ deschis
cărămiziu	roșu închis (cu o componentă black)
roz	un roșu decolorat
cafeniu	sau brun deschis, „cafea cu lapte”
brun	sau cafeniu închis, „ca ursul”
galben	doar pentru culori de vopsea
gălbui	galben deschis, pal
alburii	o culoare aproape de alb
alb	doar pentru culori aplicate (vopsea)
verde	idem
oliv	idem
gri	o nuanță mijlocie
negricios	o nuanță închisă de gri
negru	doar pentru culori aplicate
albastru	idem
vinețiu	o nuanță albastruie în masa argilei

se permit oricare combinații între culorile de bază de mai sus¹, dar se încurajează folosirea termenilor din tabel (necombinați), de câte ori posibil.

¹ Numărul de nuanțe posibile, între culorile de bază de mai sus, este considerabil. Respingem, în esență, utilizarea codurilor de culoare Munsell, din următoarele motive: 1) codul Munsell are mult prea multe variante, producând puverizarea clasificării în bază statistică; 2) Un fragment ceramic oarecare prezintă cel puțin 10 nuanțe diferite ale codului Munsell; pe care anume o va alege arheologul și după care procedură?

- 3) culoare slip
/se folosesc aceiași termeni ca la punctul anterior; necompletarea câmpului semnifică „nu are” (slip)/
- 4) tehnică, după următoarea clasificare:

codificare	tehnică de bază
CLRR	ceramică lucrată la roata rapidă
CLRL	ceramică lucrată la roata lentă
CLR	ceramică lucrată la roată (exprimă incertitudinea vitezei de turație)
CMM	ceramică modelată manual
CMR	ceramică retușată (în esență, modelată manual, dar cu diverse tipuri de retuș, inclusiv spatula)

- 5) duritatea, urmând următoarea scală:

cod	semnificație	elemente ajutătoare
D1	foarte friabil	se detașează fragmente la frecarea ușoară cu degetul
D2	friabil	de detașează fragmente la frecarea cu unghia
D3	moale	peretele poate fi zgâriat cu unghia
D4	dur	peretele nu poate fi zgâriat cu unghia
D5	foarte dur	peretele nu poate fi zgâriat cu cuțitul (practic sticlă)

- 6) rugozitatea, urmând următoarea clasificare:

cod	semnificație	elemente ajutătoare
R1	foarte mare	„zgrunzuros” – zgârie la pipăit
R2	mare	„aspru” – neregularități ușor de simțit la deget
R3	mijlocie	„prăfos” – neregularități fine, care se iau pe deget
R4	mică	„neted” – fără neregularități sau particule detașabile
R5	foarte mică	„săpunos” – ca mai sus, dar alunecos

- 7) incluziile vizibile:

cu mențiunea că nu ne propunem să distingem componentele native ale argilei de eventuale adii tehnologice, se va folosi următoarea listă:

cod	semnificație	elemente ajutătoare
N01	Lut	cocoloșe nefrământate
N02	Cioburi pisate	aspect mai compact, nuanță de culoare distinctă
N03	Cochilie*	
N04	Calcar*	a nu se confunda cu piatra sau cu cochilii
N05	Mica	albă sau negricioasă, lucioasă, friabilă
N06	Minereu fier	roșu sau negru; proprietăți magnetice
N07	Nisip	
N08	Piatră (cremene)	
N09	Quart	incolor sau alb, sticlos, f. dur; nu reacționează la acid
N10	Rocă vulcanică (ignifugă)	feldspat (deschis la culoare, structură

		lamelară)
N11	Vegetale*	
NX	Necunoscută	
NY	Fără incluzii vizibile	

notă: pentru fiecare obiect de studiu vor fi disponibile mai multe înregistrări de incluzii (deci o relație „one-to-many”), pentru că, cel mai adesea, într-o pastă ceramică se pot vedea, cu ochiul liber, lucruri diferite

/de discutat dacă se poate evita soluția „one-to-many”, care are certe inconveniente de proiectare/

/de încercat: enumerarea, în același câmp, a tuturor elementelor vizibile, în ordinea frecvenței – și a vizibilității – lor/

fiecare dintre aceste înregistrări va folosi, de asemenea, o scală de mărime și una de frecvență, respectiv cele de mai jos:

8) Mărimea incluziilor (calitatea sortării)

CODUL	SEMNIFICAȚIE	ORDINUL DE MĂRIME
M1	f. grosolane	peste 6 mm.
M2	grosolane	de la 2 la 6 mm.
M3	medii	de la 0,5 la 2 mm.
M4	fine	de la 0,25 la 0,5 mm.
M5	f. fine	până la 0,2 mm.

notă: în versiunea 2 propusă la nr. 7 (înșiruire), aprecierile de la punctele 8 și 9 au caracterul unei estimări de ansamblu (= elementele vizibile cu ochiul liber reprezintă cam... din masa ceramică)

9) Frecvența incluziilor

CODUL	SEMNIFICAȚIA	PROCENTE ESTIMATE
F1	foarte mare	> 30 %
F2	mare	15-30 %
F3	medie	5-15 %
F4	mică	< 5 %
F5	nesesizabilă	< 2 %

articole necesare la fotografie:

<http://art22.ro/etichete-top-cu-buline-colorate/1384.htm>

sunt etichete colorate, care permit „echilibrarea” ulterioară a nuanțelor de culoare

pot fi folosite și pentru calibrarea dimensiunii!

recomandabil pe o coală de carton gălbui (albul produce contraste prea brutale!)

se poate încerca cu un print?... (culori elementare, RGB!)